

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

ΙΔΙΑΙΤΕΡΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

Αθήνα, 27/08/2024

Ταχ.Δ/ση : Κοραή 4,
Αθήνα, 10565
Πληροφορίες : Ν. Νταλίδου
Τηλ. : 2103278148
e-mail : ntalnikol@gmail.com
yfypourgors@minscfa.gov.gr

ΠΡΟΣ:
Βουλή των Ελλήνων

ΘΕΜΑ: «Κατάσταση των Συμβουλευτικών Κέντρων Γυναικών στην Αττική»

Σχετ. Η υπ' αριθ. πρωτ. 1668-10/11/2023 Ερώτηση

Σε απάντηση της σχετικής Ερώτησης, που κατατέθηκε στη Βουλή από τους Βουλευτές κ.κ. Δάγκα Βιβή, Αμπατιέλο Νίκο, Διγενή Σεμίνα, Κανέλλη Λιάνα, Κατσώτη Χρήστο, Κομνηνάκα Μαρία, Κτενά Αφροδίτη, Μανωλάκου Διαμάντω, Παφίλη Θανάση και Τσοκάνη Χρήστο, σας πληροφορούμε τα εξής:

1. Η Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων υλοποιεί από το 2010 το «Εθνικό Πρόγραμμα για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών», το οποίο αποτέλεσε το πρώτο ολοκληρωμένο και συγκροτημένο πρόγραμμα δράσης σε εθνικό επίπεδο για την καταπολέμηση της έμφυλης βίας.

Μέσα από το πρόγραμμα αυτό αναπτύχθηκε και βρίσκεται σε πλήρη λειτουργία ένα ολοκληρωμένο δίκτυο **65 δομών** σε όλη τη χώρα για την πρόληψη και αντιμετώπιση όλων των μορφών βίας (ενδοοικογενειακή βία, σεξουαλική παρενόχληση, βιασμός, εμπορία γυναικών με στόχο τη σεξουαλική εκμετάλλευση).

Το Δίκτυο περιλαμβάνει:

- Α. 24ωρη Τηλεφωνική Γραμμή SOS 15900,
- Β. 44 Συμβουλευτικά Κέντρα
- Γ. 20 Ξενώνες Φιλοξενίας γυναικών θυμάτων βίας και προσφέρει υπηρεσίες υποστήριξης των γυναικών θυμάτων.

Πιο συγκεκριμένα:

Α. Η 24ωρη Τηλεφωνική Γραμμή SOS 15900 παρέχει τις εξής δυνατότητες:

Είναι εθνικής εμβέλειας, λειτουργεί σε 24ωρη βάση / 365 ημέρες το χρόνο, την στελεχώνουν ειδικά εκπαιδευμένοι σύμβουλοι, οι οποίοι παρέχουν συμβουλευτική στήριξη, στα ελληνικά και αγγλικά (τηλεφωνική ή μέσω e-mail: sos15900@isotita.gr). Η γραμμή λειτουργεί από τις 11 Μαρτίου 2011 και παρέχεται δυνατότητα διερμηνείας.

Β.Τα Συμβουλευτικά Κέντρα παρέχουν ψυχολογική και κοινωνική στήριξη και ειδικότερα:

- νομική συμβουλευτική και πληροφόρηση για τα δικαιώματα τη σχετική νομοθεσία, τις απαιτούμενες διαδικασίες για την υποβολή καταγγελίας, μήνυσης κλπ.
- συμβουλευτική απασχόλησης και προώθησης στην αγορά εργασίας σε συνεργασία με άλλους φορείς (π.χ. ΔΥΠΑ, Κέντρα Προώθησης στην Απασχόληση, Κοινωνικές Υπηρεσίες των Δήμων κλπ.)
- υπηρεσίες παραπομπής σε ξενώνες, στις αστυνομικές και εισαγγελικές αρχές, στο δικαστήριο, σε νοσοκομεία ή κέντρα υγείας, σε φορείς κοινωνικής πολιτικής, σε φορείς απασχόλησης, σε φορείς φύλαξης και υποστήριξης παιδιών, ενώ ταυτόχρονα υλοποιούν δράσεις πρόληψης, ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της τοπικής κοινωνίας.

Επιπλέον εκτός από νομική συμβουλευτική, παρέχεται στις εξυπηρετούμενες και νομική βοήθεια – Legal Aid σε συνεργασία με τους κατά τόπους Δικηγορικούς Συλλόγους με τους οποίους έχουν υπογραφεί Πρωτόκολλα Συνεργασίας. Μέσω του Legal Aid έχει εξασφαλιστεί η κάλυψη της δαπάνης για την παροχή νομικής βοήθειας στις γυναίκες θύματα βίας οι οποίες προσφεύγουν στα Συμβουλευτικά Κέντρα Γυναικών. Οι δικηγορικοί Σύλλογοι συνεργάζονται με τα Συμβουλευτικά Κέντρα και εξασφαλίζουν συνήγορο υπεράσπισης ενώπιον δικαστηρίων ή λοιπών αρχών για κάθε γυναίκα.

Γ. Περί της νομικής και οικονομικής ενίσχυσης ισχύουν τα εξής: στο πλαίσιο συνεργασίας της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Γ.Γ.Ι.Α.Δ.) με τη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (Δ.ΥΠ.Α.) από τον Μάρτιο του 2021 λήφθηκε μέριμνα ώστε να ενταχθούν στα προγράμματα απασχόλησης των ευπαθών κοινωνικών ομάδων και οι άνεργες γυναίκες θύματα έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας. Για τα εν λόγω προγράμματα υπεύθυνος φορέας για την υλοποίηση, διαχείριση, αξιολόγηση και παρακολούθησή τους είναι η Δ.ΥΠ.Α. Η ένταξη των γυναικών στο πρόγραμμα ως θυμάτων έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας προϋποθέτει την προσκόμιση βεβαίωσης, η οποία χορηγείται με την ολοκλήρωση της διαδικασίας της εργασιακής συμβουλευτικής από τις δομές μας. Από την αρχή της συνεργασίας μας με την Δ.ΥΠ.Α. μέχρι τώρα έχουν υποβληθεί περισσότερες από 234 αιτήσεις και έχουν χορηγηθεί οι αντίστοιχες βεβαιώσεις για τις ωφελούμενες του δικτύου δομών της ΓΓΙΑΔ. Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο της κοινής δράσης «Ανεξάρτητη Δυνατή Ελεύθερη» για τη στήριξη κακοποιημένων γυναικών, που έχει πανελλαδική εμβέλεια και καλύπτει τις γυναίκες χωρίς προαπαιτούμενο να είναι εγγεγραμμένες άνεργες, 33 επιχειρήσεις, που συνεργάζονται με τη Μονάδα Εξυπηρέτησης Μεσαίων και Μεγάλων Επιχειρήσεων (MEMME) της ΔΥΠΑ, παρέχουν θέσεις εργασίας στις κακοποιημένες γυναίκες που έχουν ανάγκη επαγγελματικής αποκατάστασης.

Στις γυναίκες θύματα έμφυλης ή και ενδοοικογενειακής βίας χορηγείται ειδικό βοήθημα, με βάση την 113582/29.12.2023 (ΦΕΚ Β 7469/2023) Κοινή Υπουργική Απόφαση όπου καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις χορήγησης του ειδικού βοηθήματος.

Δ.Οι Ξενώνες Φιλοξενίας παρέχουν :

- ασφαλή διαμονή και σίτιση στις γυναίκες θύματα βίας και τα παιδιά τους,
- ψυχοκοινωνική υποστήριξη, εργασιακή και νομική συμβουλευτική μέσω των συμβουλευτικών κέντρων και
- διευκολύνουν την πρόσβαση των ωφελούμενων γυναικών στις υπηρεσίες υγείας, κοινωνικές υπηρεσίες, την εγγραφή των παιδιών στα σχολεία κλπ

Όλες οι δομές στελεχώνονται από επιστημονικό προσωπικό, εξειδικευμένο στη συμβουλευτική γυναικών (ψυχολόγους, κοινωνιολόγους, κοινωνικές/ούς λειτουργούς και νομικούς).

Η ΓΓΙΑΔ παρέχει το Κοινό Πλαίσιο Λειτουργίας και Δεοντολογίας των Δομών και της μεθοδολογίας προσέγγισης της συμβουλευτικής προκειμένου να εξασφαλιστεί ένα ενιαίο σύστημα παροχής υπηρεσιών στο Δίκτυο των Δομών.

Να τονιστεί σε αυτό το σημείο ότι έχει ήδη εξασφαλιστεί η παράταση του προγράμματος χρηματοδότησης όλων των δομών του δικτύου και πλέον έχουν ενταχθεί στα νέα Περιφερειακά Προγράμματα στο πλαίσιο της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027, ενώ με το άρθρο 98 του ν.5043/2023 (91 Α) έχει προβλεφθεί η συνέχιση της λειτουργίας τους με το ίδιο προσωπικό.

2.Επιπλέον με τον ν.4604/2019 (Α'50) θεσπίστηκε η ενεργή συμμετοχή της τοπικής αυτοδιοίκησης στην αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας.

Συγκεκριμένα, με το άρθρο 25 αυτού προβλέπεται η δυνατότητα των ΟΤΑ α' βαθμού και των νομικών προσώπων αυτών να συστήσουν οργανική μονάδα, με τον τίτλο «Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών». Για τη σύσταση και στελέχωση των Συμβουλευτικών Κέντρων Γυναικών τα αρμόδια όργανα προβαίνουν στις απαραίτητες τροποποιήσεις του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας ή των εσωτερικών κανονισμών λειτουργίας των νομικών προσώπων.

Εξάλλου, με το άρθρο 26 προβλέπεται ότι στους Ο.Τ.Α. α' βαθμού και στα νομικά πρόσωπα αυτών μπορεί να συνιστάται οργανική μονάδα, με τον τίτλο «Ξενώνας Φιλοξενίας Κακοποιημένων Γυναικών». Ο Ξενώνας υπάγεται στη διεύθυνση που ασκεί αρμοδιότητες κοινωνικής προστασίας ή κοινωνικής υπηρεσίας, όταν έχει συσταθεί στους Ο.Τ.Α. α' βαθμού και τα νομικά πρόσωπα αυτών.

Η Γ.Γ.Ι.Α.Δ., σύμφωνα με το άρθρο 30 του ν. 4604/2019, έχει μόνον την επιστημονική εποπτεία όλου του Δικτύου Δομών, παρέχοντας το Κοινό Πλαίσιο λειτουργίας και δεοντολογίας των Δομών και της μεθοδολογίας προσέγγισης της συμβουλευτικής (Οδηγός Παροχής Συμβουλευτικών Υπηρεσιών και Λειτουργίας των υποστηρικτικών Δομών, Εγχειρίδιο Συμβουλευτικής για τη σεξουαλική παρενόχληση στον χώρο εργασίας, Κανονισμοί λειτουργίας των δομών, Κώδικες δεοντολογίας κ.α.) προκειμένου να εξασφαλιστεί ένα ενιαίο σύστημα παροχής υπηρεσιών στο Δίκτυο των δομών ενώ δεν έχει ουδεμία σχέση με τη θεσμική διαδικασία ίδρυσής τους και την πρωτοβουλία γι αυτό, το οποίο ανήκει στην αποκλειστική αρμοδιότητα του οικείου Δήμου.

Επιπλέον, για τη διαδικασία εξασφάλισης χρηματοδότησης από κάποιο χρηματοδοτούμενο εργαλείο, οι σχετικές προσκλήσεις των ΠΕΠ προβλέπουν τις ελάχιστες προδιαγραφές για τη λειτουργία ενός Συμβουλευτικού Κέντρου, ενώ υπογράφεται μεταξύ Γ.Γ.Ι.Α.Δ., Κέντρου Ερευνών για θέματα Ισότητας (Κ.Ε.Θ.Ι.) και του εκάστοτε Δήμου δικαιούχου της δομής

προγραμματική συμφωνία, που ορίζει τις υποχρεώσεις και αρμοδιότητες των συμβαλλόμενων μερών.

3.Όσον αφορά την διαδικασία εισαγωγής στους ξενώνες φιλοξενίας, αυτή περιγράφεται στον αριθ. 21919/22.5.2018 (ΑΔΑ: ΨΔΔΤ465ΧΘ7-138) Κανονισμό Λειτουργίας Ξενώνων Φιλοξενίας Κακοποιημένων Γυναικών και γίνεται με σκοπό την προστασία τόσο των φιλοξενούμενων όσο και των παιδιών τους. Σε καμιά περίπτωση δεν πρόκειται για πολυδαίδαλη και πολύμηνη διαδικασία. Σε αυτό το σημείο να σημειωθεί ότι, σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Δημόσιας Υγείας του Υπουργείου Υγείας, έχει ήδη συσταθεί ομάδα εργασίας για την εξυγίανση και βελτίωση του ως άνω κανονισμού έτσι ώστε ο απαιτούμενος υγειονομικός έλεγχος που πρέπει να λάβει χώρα πριν την εισαγωγή των θυμάτων στις δομές, να διενεργείται και να περατώνεται σε ακόμα συντομότερο χρονικό διάστημα, με ευνοϊκές ρυθμίσεις για όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.

Σήμερα και σύμφωνα με την ως άνω Απόφαση περί του Κανονισμού προς τις μονάδες υγείας σε όλη τη χώρα αναφέρεται ρητώς ότι γυναίκες θύματα βίας και τα παιδιά αυτών, που πρόκειται να φιλοξενηθούν ή φιλοξενούνται ήδη σε ξενώνες κακοποιημένων γυναικών, θα υποβάλλονται κατά προτεραιότητα σε δωρεάν ιατρικές και εργαστηριακές εξετάσεις ανεξαρτήτως της ασφαλιστικής ή μη ικανότητάς τους.

4.Από τα αναλυτικώς παρατιθέμενα ανωτέρω και προς απάντηση των ερωτήσεων επαγόμεθα τα ακόλουθα:

--Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω όμως προκύπτει και με σαφήνεια από τα νομοθετικά κείμενα, η Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, η οποία εποπτεύεται από την Υφυπουργό Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, **στις αρμοδιότητές της έχει μόνον τον επιστημονικό σχεδιασμό** για τη λειτουργία των δομών και για το ενιαίο των παρεχόμενων υπηρεσιών. **Η πρωτοβουλία, η υλοποίηση καθώς και η εξασφάλιση της χρηματοδότησής είναι ευθύνη των οικείων Δήμων** οι οποίοι οφείλουν να εξεύρουν την χρηματοδότηση είτε μέσω υποβολής πρότασης χρηματοδότησης σε κάποιο από τα Προγράμματα που εκτελούνται στην οικεία Περιφέρεια ή μέσω κάποιου άλλου προγράμματος είτε μέσω σχετικής πρόβλεψης και εξασφάλισης χρηματοδότησης από τον τακτικό προϋπολογισμό.

--Αναφέρθηκε και ως άνω ότι οι λειτουργικές, οργανωτικές και οικονομικές προβλέψεις που σχετίζονται με την χρηματοδότηση, σύσταση, υλικοτεχνική υποδομή, εξασφάλιση προσωπικού κ.ο.κ. είναι ευθύνη του οικείου δήμου, του οποίου άλλωστε είναι και η πρωτοβουλία ίδρυσης.

Μετά την δημιουργία τους, οφείλουμε να παρέχουμε την τεχνογνωσία και την υποστήριξη στις διαδικασίες που εκτελούν όσον αφορά την υποστήριξη των θυμάτων και τον χειρισμό των περιστατικών, έτσι ώστε οι παρεχόμενες υπηρεσίες να γίνονται με συντονισμένο, ενιαίο και όμοιο τρόπο για όλες τις δομές προκειμένου τα θύματα να νιώθουν οικειότητα και ασφάλεια όταν γίνονται δέκτες αυτών των προστατευτικών υπηρεσιών.

-Τόσο τα συμβουλευτικά κέντρα όσο και οι δομές φιλοξενίας παρέχουν αυτοτελώς ψυχολογική και νομική στήριξη προς τα θύματα. Ως προς δε τη **νομική υποστήριξη**, πέραν της συμβουλευτικής προσέγγισης που δίνουν οι δομές, η ΓΓΙΑΔ έχει υπογράψει και μνημόνια συνεργασίας με τους κατά τόπους Δικηγορικούς Συλλόγους της Ελλάδας για την παροχή νομικής συνδρομής δικαστικών

διαδικασιών. Όσον αφορά τέλος την **οικονομική ενίσχυση** αυτών των γυναικών, υπήρξε μέριμνα ώστε να ενταχθούν στα προγράμματα απασχόλησης των ευπαθών κοινωνικών ομάδων και οι άνεργες γυναίκες θύματα έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας, υπάρχει ήδη πανελλαδικό εκτελούμενο χρηματοδοτικό πρόγραμμα όπου επιχειρήσεις παρέχουν θέσεις εργασίας στις κακοποιημένες γυναίκες που έχουν ανάγκη επαγγελματικής αποκατάστασης (χωρίς απαραίτητα να είναι άνεργες) ενώ έχει ήδη προβλεφθεί και οικονομικό βοήθημα για τις γυναίκες θύματα έμφυλης βίας από τα τέλη του προηγούμενου χρόνου, όπως προειπώθηκε στο στοιχ. 1Γ, ως άνω.

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ & ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ